Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

NOTAT

Løntimer til udsatte kan give mere varig tilknytning til arbejdsmarkedet

Maj 2023

De seneste 10 år er lønmodtagerbeskæftigelsen i Danmark steget med mere end 300.000 fuldtidspersoner, og ledigheden er faldet til et historisk lavt niveau. I samme periode viser målinger, at virksomhederne har sværere ved at rekruttere medarbejdere og ofte må lede forgæves. Samtidig med den stærke højkonjunktur er der imidlertid fortsat en stor gruppe af kontanthjælpsmodtagere der vurderes at være længere væk fra arbejdsmarkedet – de såkaldte aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

De senere år har der været et større fokus i beskæftigelsesindsatsen på at hjælpe gruppen af aktivitetsparate i småjobs gennem forskellige løntimeindsatser og den vej igennem give dem en fod inden for på arbejdsmarkedet.

Denne analyse ser på, hvorvidt løntimer for langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere giver en mere varig tilknytning til arbejdsmarkedet, eller om gruppen hurtigt træder ud af arbejdsmarkedet igen.

Hovedkonklusioner:

- **Løntimer til udsatte fører til varig tilknytning til arbejdsmarkedet**
  Blandt langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som fik løntimer i 2017, havde knap 70 pct. af dem fortsat løntimer fem år senere. For en lignende gruppe af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som *ikke* fik job i 2017, var det til sammenligning kun godt 20 pct., som havde løntimer fem år senere.

- **10 timer mere om ugen fem år efter de første løntimer**
  Langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som fik løntimer i 2017, havde en gennemsnitlig arbejdstid på 13 timer ugentligt fem år senere. En sammenlignelig gruppe af langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som ikke havde kontakt med arbejdsmarkedet i 2017, arbejdede tre timer om ugen 5 år senere.

- **En stor del arbejder deltid – men også flere som får fuldtidsarbejde**
  Fem år efter de første løntimer arbejder ca. 50 pct. af gruppen deltid, 20 pct. fuldtid (+30 timer).

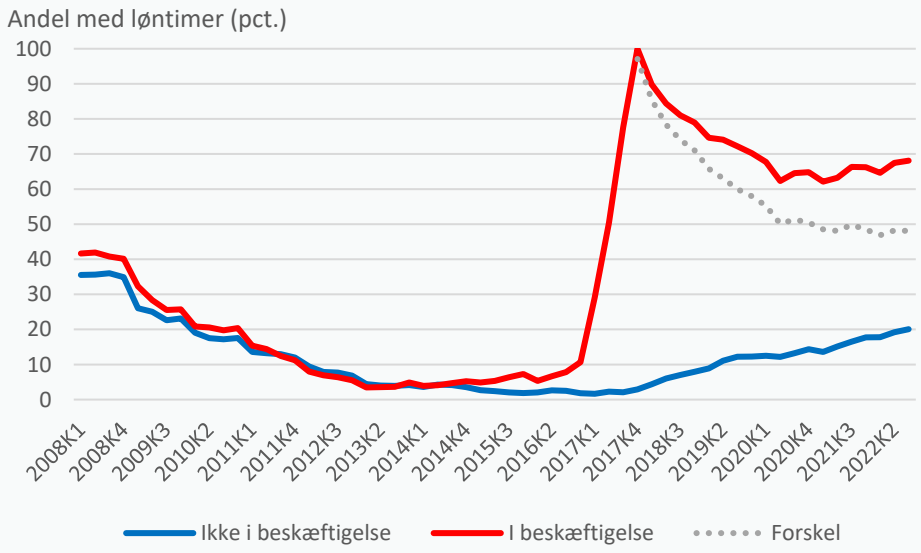
Langvarig virkning af løntimer for borgere på kanten af arbejdsmarkedet

Blandt de langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som fik løntimer i 2017, havde knap 70 pct. af dem fortsat løntimer fem år senere. For en lignende gruppe af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som til gengæld *ikke* fik job i 2017, var det kun godt 20 pct. som havde løntimer fem år senere *jf. figur 1*.

Tallene viser ikke nødvendigvis en årsagssammenhæng, men indikerer, at der selv for borgere længere væk fra arbejdsmarkedet er markant større sandsynlighed for at have løntimer, hvis man først én gang har fået foden indenfor.

Figur 1.

Andel af langvarigt aktivitetsparate i beskæftigelse fordelt på beskæftigelsesstatus i november 2017

Anm.: Beskrivelse af populationen findes i bilag 1.
Kilde: *Egne beregninger på DREAM-registeret*

Mere konkret undersøger analysen en gruppe bestående af udsatte kontanthjælpsmodtagere i alderen 30-50 år, som har været aktivitetsparate i mindst 80 procent af tiden i 2013-2016, og som ikke havde løntimernovember 2016. Gruppen er herefter opdelt i to grupper som henholdsvis *har* og *ikke har* løntimer i november 2017. Yderligere beskrivelse af metoden fremgår i bilag 1.

De overordnede resultater med forskellen på de to grupper gælder uanset om der tages højde for personer med psykiske diagnoser eller personer der efter 2016 kommer i førtidspension, fleksjob og ressourceforløb. Opgørelsen viser også nogenlunde samme resultater, når den laves for kontanthjælpsmodtagere, der kommer i job i andre år end 2017, *jf. bilag 2*, som viser samme opgørelse men for kontanthjælpsmodtagere, der kom i job i 2007.

Udover ens ydelseshistorik ligner de to grupper overordnet hinanden, når de sammenlignes på en række forskellige karakteristika som alder, uddannelse, køn og herkomst. Grupperne adskiller sig dog en smule på uddannelsesområdet, hvor der er godt 8 procentpoint flere med en erhvervsuddannelse i gruppen, som kommer i beskæftigelse *jf. tabel 1*.

Tabel 1.

Karakteristika for de to grupper af langvarige kontanthjælpsmodtagere

	Ikke i beskæftigelse	I beskæftigelse
Gennemsnitsalder	40,5 år	40,1 år
Højest fuldførte uddannelse	*Pct.*	*Pct.*
- Uoplyst	8	4
- Grundskole	62	58
- Gymnasiet	6	7
- Erhvervsuddannelse	18	26
- Kort videregående uddannelse	1	1
- Mellemlang videregående uddannelse	3	3
- Lang videregående uddannelse	1	1
Andel kvinder	51	54
Personer med dansk oprindelse	67	71
Indvandrere og efterkommere	33	29
	Antal personer	*Antal personer*
Populationens størrelse	1.867	1.020

Anm.: *Procenttallene er afrundet til nærmeste hele tal. Lang videregående uddannelse dækker uddannelser på universitetsniveau dvs. universitetsbachelor, kandidat samt Ph.d.-uddannelser.*
Kilde: Danmarks statistiks registerdata(BEF og KOTRE), DREAM-registeret og egne beregninger.

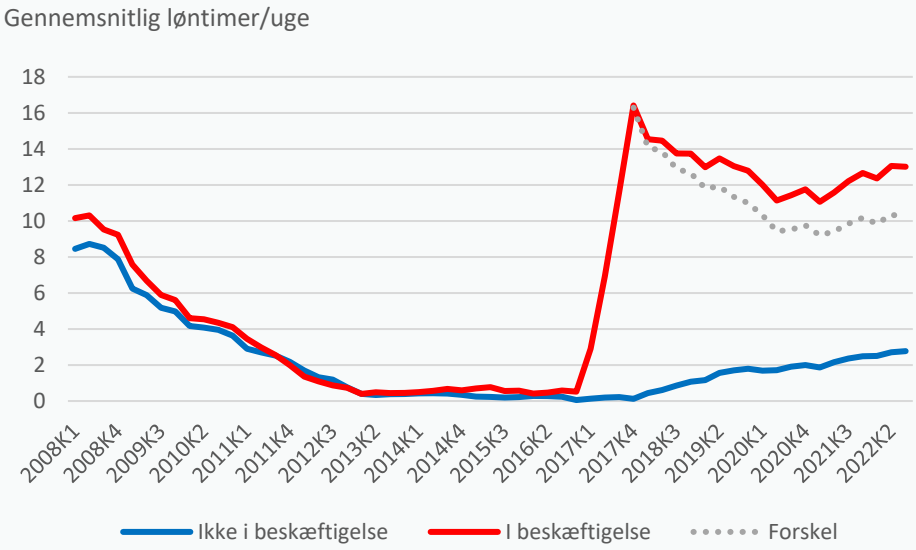
Arbejder i gennemsnit 13 timer om ugen fem år efter første løntimer

Gruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der fik løntimer i 2017, arbejder i gennemsnit 13 timer om ugen fem år efter de første løntimer. Til sammenligning arbejder gruppen, der *ikke* fik løntimer i 2017, kun 3 timer om ugen i gennemsnit *jf. figur 2*.

I perioden umiddelbart efter de første løntimer i 2017 er den gennemsnitlige arbejdstid 16 timer om ugen. Faldet ned til de 13 timer ugentligt efter fem år skyldes hovedsageligt, at det kun er 70 pct. af gruppen, der fortsat har timer efter fem år, og at gennemsnittet derfor trækkes ned af de 30 pct. med 0 timer om ugen.

Figur 2.

Gennemsnitlig beskæftigelsesgrad for langvarigt aktivitetsparate fordelt på beskæftigelsesstatus i november 2017

Anm.: Beskrivelse af populationen findes i bilag 1.
Kilde: Egne beregninger på DREAM-registeret.

Både fuld tid og deltid

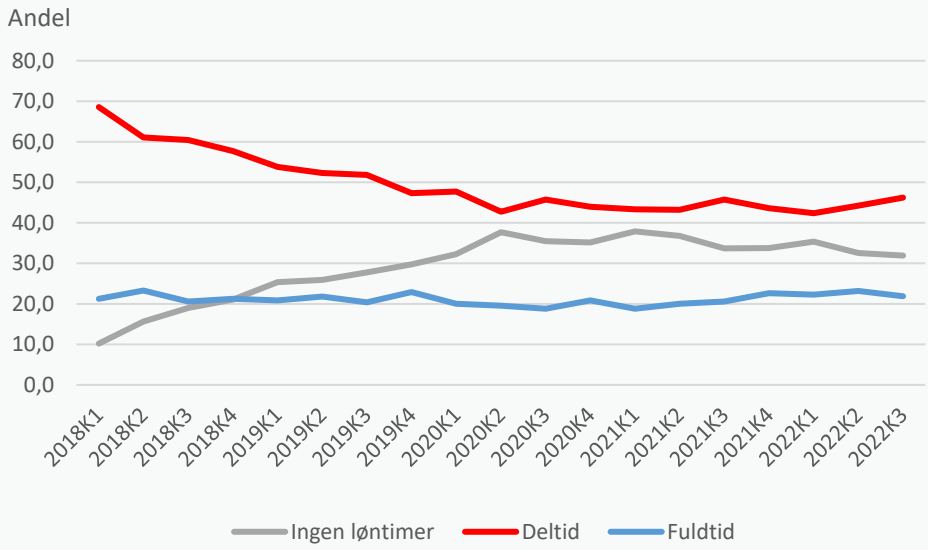
En stor del gruppen, der opnår løntimer, gør det i deltidsjob, men der er også flere som kommer i fuldtidsjob. Blandt gruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der får løntimer, er der i der i det efterfølgende kvartal 70 pct., der arbejder deltid, 20 pct. der arbejder fuldtid (+30 timer/ugen[1]) og 10 pct. som ikke længere har timer.

Fem år efter de første løntimer arbejder ca. 50 pct. af gruppen deltid, 20 pct. fuldtid og 30 pct. har ikke længere løntimer, *jf. figur 3.* Den stigende andel personer, der ikke længere har løntimer, modsvares næsten én til én af en nedgang i andelen, der arbejder deltid, mens andelen i fuldtid er stabil på de ca. 20 pct. i den femårige periode. Det skal dog bemærkes, at figur 3 alene dækker over nettobevægelser mellem grupperne, og man således ikke kan se, hvorvidt de 20 procent på fuldtid udgøres af de samme personer gennem hele perioden.

[1] De +30 timer om ugen svarer til en beskæftigelsesgrad over 0,8. Dette bruges som grænse for fuldtid i analysen, for at tage højde fra fravær ved fx. selvbetalt ferie eller sygdom.

Figur 3.

De beskæftigede fordelt på deres arbejdstid i perioden efter de kommer i beskæftigelse

Anm.: Deltid er defineret som en beskæftigelsesgrad under 0,8 svarende til 30 timer om ugen, mens fuldtid er defineret som en beskæftigelsesgrad over 0,8 eller derover. Denne definition er valgt, for at tage højde for fravær såsom selvbetalt ferie eller sygdom. Uddybende beskrivelse af populationen findes i bilag 1.
Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering på DREAM-registeret.

Konklusion

Analysen viser, at selv for personer, der i længere tid har været på kanten af arbejdsmarkedet, kan løntimer give en varigt stærkere tilknytning til beskæftigelse. Godt 70 pct. af gruppen, der opnår løntimer, har fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet fem år efter. I gennemsnit arbejder gruppen 13 timer/ugentligt fem år efter, hvilket dækker over at en stor del af gruppen arbejder deltid, mens en mindre del arbejder fuldtid (+30 timer om ugen).

Bilag 1. Identifikation af analysens population:

For at indgå i analysen skal man i løbet af perioden[2] 2013-2016 have været aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager i mindst 80 procent af ugerne i hvert af årene, samt været udenfor beskæftigelse i november 2016. Endvidere medtages kun personer i aldersspændet 30-50 år primo januar 2016. Populationen deles i to grupper alt efter om de har været beskæftiget i november 2017 eller ej. I analysen defineres beskæftigelse alene som lønmodtagerbeskæftigelse, og selvstændige vil således ikke indgå som beskæftigede. Beskæftigelses- og ydelsesoplysninger stammer fra DREAM-registeret[3].

For at sikre, at de to grupper er sammenlignelige, så udvælges de 10 procent af personerne i gruppen, som ikke kommer i beskæftigelse, med mindst tid på aktivitetsparat kontanthjælp i perioden 2013-2016. Dette giver en markant stærkere gruppe, som er mere sammenlignelig med gruppen som kommer i job målt på observerbare karakteristika.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har tidligere benyttet en lignede metode til at belyse langsigtede beskæftigelseseffekter af at komme i job[4]. AE finder også langvarige og store positive beskæftigelseseffekter af at komme i job. Det skal dog pointeres, at de to analyser adskiller sig fra hinanden på flere punkter. Først og fremmest benytter analyserne to forskellige afgrænsninger i forhold til at indgå i analysen. Endvidere benytter analyserne forskellige kilder i forhold til beskæftigelsesoplysninger. De to analyser er således ikke direkte sammenlignelige.

Bilag 2 Resultaternes robusthed:

Bilagsfigur 1 viser analysen gentaget for kontanthjælpsmodtagere i perioden 2003-2006, fordelt på deres beskæftigelsesstatus i november 2007. Dette år er valgt da økonomien også på dette tidspunkt var i en højkonjunktur, og derfor var der i dette år også relativt mange fra kanten af arbejdsmarkedet, som fik foden indenfor i beskæftigelse. Metoden er således den sammen som beskrevet i bilag 1, dog med den ændring at kilden til beskæftigelsesoplysninger i perioden 2000-2007 er RAS-registeret, da DREAM ikke indeholder beskæftigelsesoplysninger før 2008. I perioden 2000-2007 er beskæftigelsen derfor ikke opgjort på kvartaler.

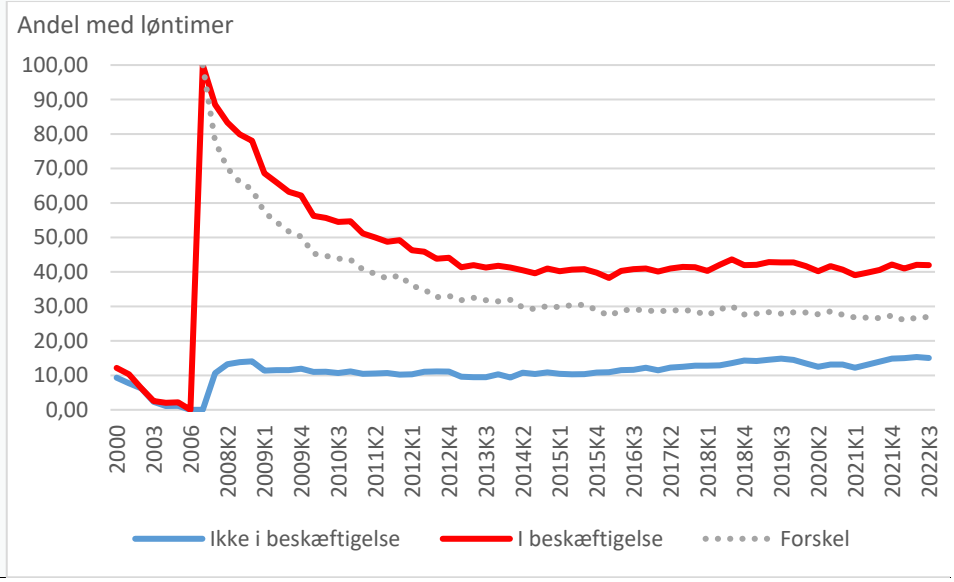
[2] I bilagsfigur 1 er perioden forskudt til 2003-2006.

[3] Se dog anmærkning til bilagsfigur 1.

[4] https://www.ae.dk/analyse/2022-12-arbejdsudbuddet-er-sandsynligvis-hoejere-end-politikerne-tror

Bilagsfigur 1.

Andel i beskæftigelse for personer som fik foden indenfor på arbejdsmarkedet op til finanskrisen

Anm.: Der er databrud i beskæftigelsesoplysningerne ved årsskiftet til 2008. Beskæftigelsen opgøres i perioden 2000-2007 med RAS-registeret, mens det fra 2008 opgøres ved brug af DREAM-registeret. Dette medføre at beskæftigelsen i år 2000-2007 er opgjort årligt, mens den er opgjort kvartalvis fra 2008. *Beskrivelse af populationen findes i bilag 1.*

Kilde: Kilde: Egne beregninger på DREAM- og RAS-registeret.